València, Districte Marítim i les Falles

Jo soc una d'aqueixes persones que van tindre la fortuna de nàixer a València però, la fortuna em va somriure més si cap perquè vaig anar a nàixer en el Canyamelar, un barri pertanyent al Marítim. I si afinem encara una mica més, la Deessa Fortuna va aconseguir que nasquera en una família valenciana, el meu pare del Grau i la meua mare del Canyamelar, però amb un distintiu en comú: Fallers!

Vull fer una mica d'història de la meua ciutat: València.

València, bressol de tantes cultures. Fundada pels romans. Després van arribar a la nostra ciutat pobles germànics, entre ells, suevos, vàndals i alans. Més tard, visigots. Segles després, ocupada pels musulmans. Reconquerida pel rei cristià Don Jaume I d'Aragó. Aqueixes cultures, i unes altres com la dels jueus, van anar conformant part dels nostres costums.

I ací, a la vora del nostre riu Túria, es troba la nostra estimada València en el centre del Golf que porta el seu nom. I el riu Túria ve a desembocar en el Grau, en el nostre Mediterrani.

València, aqueixa ciutat cosmopolita amb monuments emblemàtics com són el Miquelet, les Torres de Serrans, les Torres de Quart, la Llotja de la Seda, declarada Patrimoni de la Humanitat per la Unesco en 1996 i tants altres.

No vull deixar d'esmentar que el Tribunal de les Aigües va ser declarat per la UNESCO l'any 2009 Patrimoni cultural immaterial de la Humanitat.

València, és una ciutat amb una infinitat de festes i tradicions, però les Falles, les nostres Falles són les més populars i a més de ser Festes d'interés turístic internacional, el passat 30 de Novembre de 2016 van ser declarades Patrimoni cultural immaterial de la Humanitat per la UNESCO.

I ara, no puc passar per alt fer una mica d'història del que, durant molts anys s'ha conegut com els Poblats Marítims, però que, en realitat, és un districte com tants uns altres de València.

El districte del Marítim el conformen cinc pilars importants com són: Natzaret, Grau, Canyamelar, Cabanyal i Malva-rosa.

I encara que és cert que, entre aqueixos cinc pilars, existeix certa rivalitat, també és cert que sentim admiració mútua pel que tanca cadascun d'aquests sub-barris.

Vull destacar, i seguint l'ordre d'aqueixos cinc pilars, Natzaret que, encara que en l'actualitat està una mica degradat té un futur immediat de modernitzar-se i canviar

radicalment gràcies a la nova Ciutat Esportiva que el Llevant té previst construir sobre una superfície de 87.000 m². Així mateix, està previst construir per part de l'Ajuntament de València el Parc de Desembocadura sobre una superfície de 64.000 m².

Del pilar del Grau vull ressaltar les Drassanes que van ser alçades a mitjan segle XIV com a naus on es construïen els vaixells de pesca, guerra i comerç, i que en el any 1949 van ser declarades Monument Històric-Artístic Nacional, i des de 1985 Bé d'Interés Cultural. En l'actualitat, és un lloc d'exposició.

No ens podem oblidar de l'Església de Santa María de la Mar, l'origen de la qual data dels primers moments de la Reconquesta per Jaume I el Conqueridor.

El 15 d'agost de 1411 es produeix l'arribada per mar lligada a una escala de trenta-tres esglaons una imatge, a la qual més tard, se la coneix com El Crist del Grau, conegut popularment com el Negret i que resideix en l'Altar Major de l'Església. El dia de la festa del Crist del Grau és el tres de maig, incloent una Missa de Descoberta.

Un altre edifici a nomenar és l'Edifici de la Duana de l'any 1930 i l'Edifici del Rellotge, edifici modernista situat en el moll del Túria, construït en 1916.

I no podem oblidar-nos del Port de València, el més gran d'Espanya i el cinqué més gran d'Europa, sense deixar d'esmentar als Embulls d'estil modernista valencià construïts en el segle XIV, destacant la seua estructura metàl·lica i els mosaics amb motius marins, agrícoles, etc. En l'actualitat, l'ús que es dona a aquests Embulls és per a activitats d'oci, culturals, etc.

I ara passem al Canyamelar i Cabanyal.

El primer nucli de població que va aparéixer en la zona vivia en barraques a banda i banda de la séquia de Los Angeles, el nom de la qual procedeix per la xicoteta ermita de La nostra Senyora dels Angeles, on hui se situa l'Església.

Els habitatges que estaven al nord de la séquia se li va donar el nom de Cap de Franca, mentres la del sud va prendre el nom de Cabanyal.

El Canyamelar deu el seu nom pel cultiu de la canya de sucre i que es va cultivar fins a mitjan segle XVIII.

En 1821 es va constituir com a municipi independent el Poble Nou de la Mar que estava dividit en tres grans blocs: El Canyamelar que s'estenia des del Riuet fins a la séquia del Gasc. El Cabanyal des de la séquia del Gasc fins a la séquia de Los

Angeles i la Punta de França que anava des de la séquia anterior fins a la séquia de la Cadena.

El nucli de Canyamelar-Cabanyal va ser declarat Bé d'Interés Cultural l'any 1993 per la quantitat d'edificis modernistes amb les seues façanes de ceràmica, formades per taulells acolorits i dibuixos realment bonics. Si passegem pel Carrer de la Reina i carrer de la Barraca podem contemplar vertaderes joies arquitectòniques.

Després de passar per moltíssimes vicissituds que podrien haver transformat definitivament aquest nucli, i perdre la idiosincràsia d'aquest, s'ha aconseguit conservar bona part d'aquest, i ens trobem en l'actualitat en fase de rehabilitació, tasca que tardarà més del que ens agradaria.

Com a monuments emblemàtics, entre altres, tenim el Museu de l'Arròs, Llotja de Pescadors, Casa dels Bous, Fàbrica de Gel, Casa Museu de Blasco Ibañez…

No puc deixar d'esmentar a dos valencians il·lustres i amics que van gaudir de les aigües del nostre Mediterrani plasmant històries nostres, un en els seus llibres, l'altre en les seues pintures. Em referisc, com no, a Don Vicente Blasco Ibáñez i a Don Joaquín Sorolla Bastida.

El barri del Betero té el seu origen amb la construcció d´habitatges socials i com a consecuencia de la riuada de 1957 va acollir als afectats. En 1981 es va integrar en el districte de Poblats Maritims. De qualsevol forma, el barri del Betero va ser un barri de pescadors a causa de la seua proximitat a la mar.

La Malva-rosa deu el seu nom a la planta malva-rosa, planta que s'adaptava molt bé a la zona humida i amb la seua plantació es va aconseguir assecar amplis terrenys del que abans havia sigut terra pantanosa. I li ho devem al jardiner major del Jardí Botànic de València arribat de França a la fi del segle XIX. Parlem de Jean Felix Robillard Closier.

Amb aquesta planta es van fabricar sabons, perfums, xarops, olis essencials i infusions medicinals, presentant-se a l'Exposició de Londres i París obtenint un reconeixement universal.Els límits del barri són: pel nord el conegut com a Camí de Vera (Alboraia i la seua platja de la Patacona) i al sud per l'Avinguda dels Tarongers (séquia de la Cadena). La seua platja és coneguda com La Malva-rosa.

I ara passem a parlar de les Falles.

La paraula valenciana falla deriva del llatí facula, que significa "torxa". El significat originari d'aquest terme era precisament aquest: es tractava de les torxes que es col·locaven a la part alta de les torres de vigilància romanes. Molt s'ha escrit sobre l'origen de les Falles, però ens quedarem com el costum dels fusters de València a celebrar la vespra del seu patró, San José, de cremar andròmines velles a la porta del taller i que, en el transcurs del temps, van anar evolucionant afegint el sentit crític i irònic. Després va aparéixer el primer ninot i el que coneixem per falla.

Com s'executa una Falla?

El primer és l'esbós, després s'elabora la maqueta sobre la qual s'estableix una escala per a projectar el que serà el monument faller. A continuació, es fa el treball de fusteria que serà l'esquelet de la falla.

En principi li'ls materials que s'empraven eren el cartó, l'algeps i la cera, comptant amb la fusta de l'esquelet i una coberta de *arpillera que s'utilitzava per a les grans masses. En l'actualitat, s'empren altres materials que permeten treballar més ràpidament en l'execució de les falles.

Però les Falles són molt més que tot això. En les Falles es respira l'alegria, l'alegria que ens aporta, sobretot, la música en tota la seua extensió, encara que a vegades també puga escapar-se alguna llàgrima en determinats moments quan escoltem el nostre Faller, el nostre himne, el de cada Falla, o el nostre Himne Regional.

La pólvora, com a bons valencians i fallers, ens fan vibrar, ja siga en una despertá, bé siga una mascletá, bé siga un castell de focs artificials.

Però el foc, aqueix foc amb el qual cremarà el monument faller en aqueixa hora bruixota de la Crema, ens fa sentir que la festa de les Falles no acaba ací, sinó que comença perquè a partir del moment en què aqueixa Falla es converteix en cendres, ja tenim un altre exercici faller en marxa.

Les Falles, la festa de les Falles, en resum, és pur sentiment.

L'Agrupació de Falles del Marítim es va fundar en l'exercici faller 1974-1975 i, personalment, recorde la primera cercavila col·lectiva l'any 1968 quan encara estava en fase de consolidació. La concentració d'aquesta cercavila va tindre lloc en la Falla de l'Avinguda de la Malva-rosa, i van desfilar no totes les Comissions Falleres, però sí una gran majoria amb els seus estendards i bandes de música, anant totes les Falleres Majors al final. Va ser un acte molt entranyable on ja s'albirava el que anava a donar de si la nostra Agrupació.

La nostra Agrupació ha contribuït a unir, més si cap, a totes les Comissions que la conformen, així com a divulgar la nostra cultura i costums valencians.

Visquen les Falles, Visca el nostre estimat Marítim, Visca València!!!

Tro de bac.
Categoria Adulto